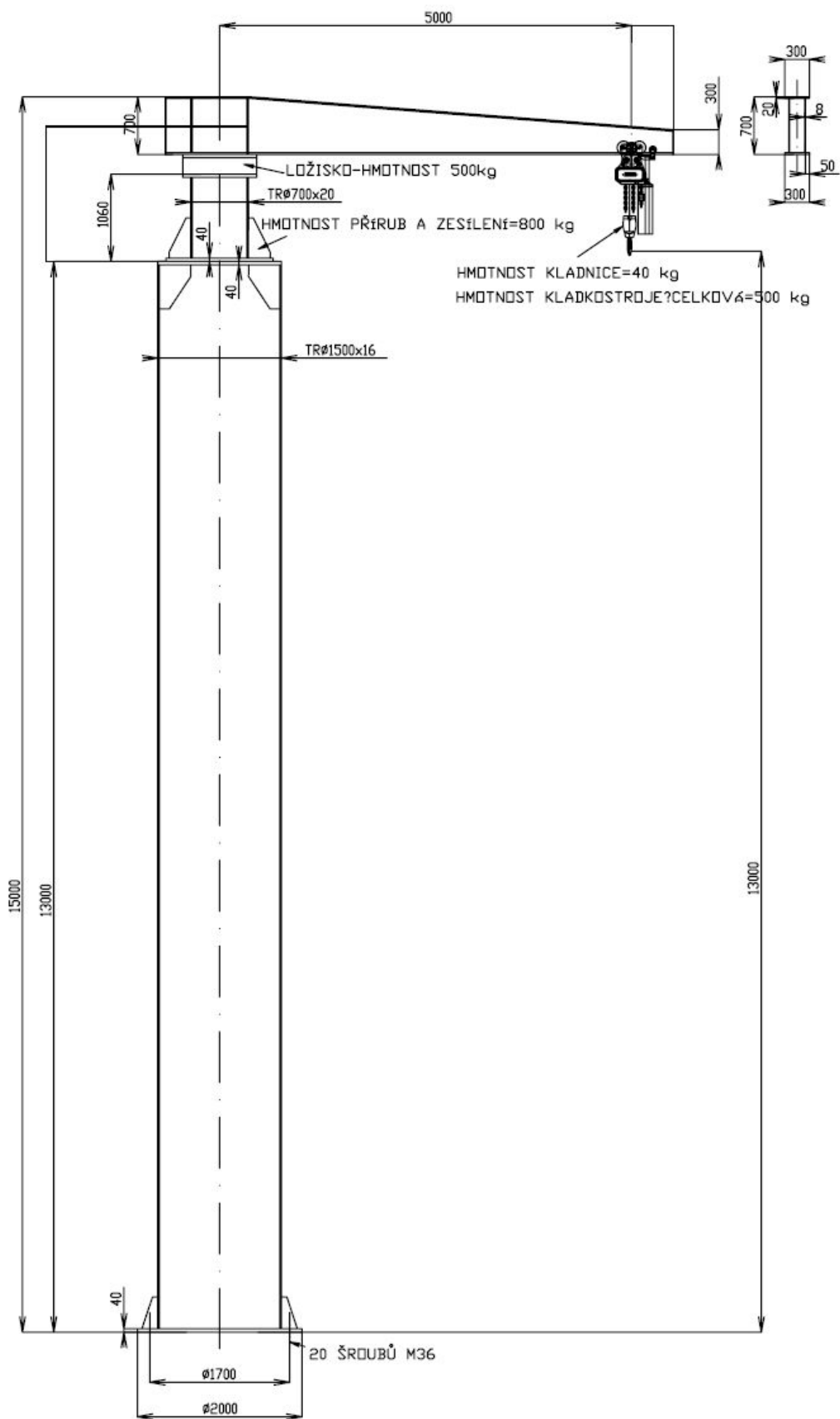

Ing. Václav Losík

Dynamický výpočet otočného sloupového jeřábu
OS 5/5 MD

TECHNICKÁ ZPRÁVA

Obr. 0 – Ocelový otočný sloupový jeřáb OS 5/5 MD

I. Popis objektu a úlohy

Jedná se o ocelový otočný sloupový jeřáb výšky 15,0 m a vyložení 5,0 m viz Obr. 0. Sloup jeřábu je vetknut do základů, výložník je spojen se sloupem ohybově tuhým spojením prostřednictvím rotačního ložiska. Jeřáb bude sloužit k přesouvání břemen $m_{\max} = 3.2$ t. Břemena budou shazována z háku, čímž bude dynamicky buzena konstrukce jeřábu. Je vyžadováno vyšetření dokmitu konstrukce po odhození břemene $m = 3,2$ t při třech konfiguracích.

1. Uvolnění břemene $m = 3,2$ t
2. Uvolnění břemene $m = 3,2$ t, při doplnění trvalé zátěže $M_d = 1,6$ t v konfiguraci jeřábu
3. Uvolnění břemene $m = 3,2$ t, při doplnění trvalé zátěže $M_d = 1,6$ t a tlumiče rázů ACE v konfiguraci jeřábu

II. Popis výpočtu

Jedná se o vyšetření vlastního kmitání staticky určité konstrukce při počátečních posunutích $u_{0x} = 0,0075$ m $u_{0y} = 0,0195$ m při 1. konfiguraci, $u_{0x} = 0,0107$ m $u_{0y} = 0,0279$ m při 2. a 3. konfiguraci. Konstrukce byla idealizovaná na dvě soustavy s jedním stupněm volnosti viz dynamický výpočet. Byl proveden výpočet vlastních úhlových a přirozených frekvencí a dále výpočet dokmitu a průběh rychlostí v průběhu dokmitu konstrukce.

Počátek souřadného systému byl zvolen v místě vetknutí sloupu do základů, kladná osa x je ve směru výložníku, kladný směr osy y dolů.

III. Přehled výsledků

1) Konfigurace 1 - Uvolnění břemene $m = 3,2$ t

1. vlastní přirozená frekvence
f_{nx} /Hz/   5,17
2. vlastní přirozená frekvence
f_{ny} /Hz/   7,86

POMĚRNÝ ÚTLUM

psi   0,005

počáteční posunutí	tuhosti	hmoty	
U _{x0}	0,0075 k _x	4933333,33 M1	3905
U _{y0}	0,0195 k _y	1897435,90 M2	778

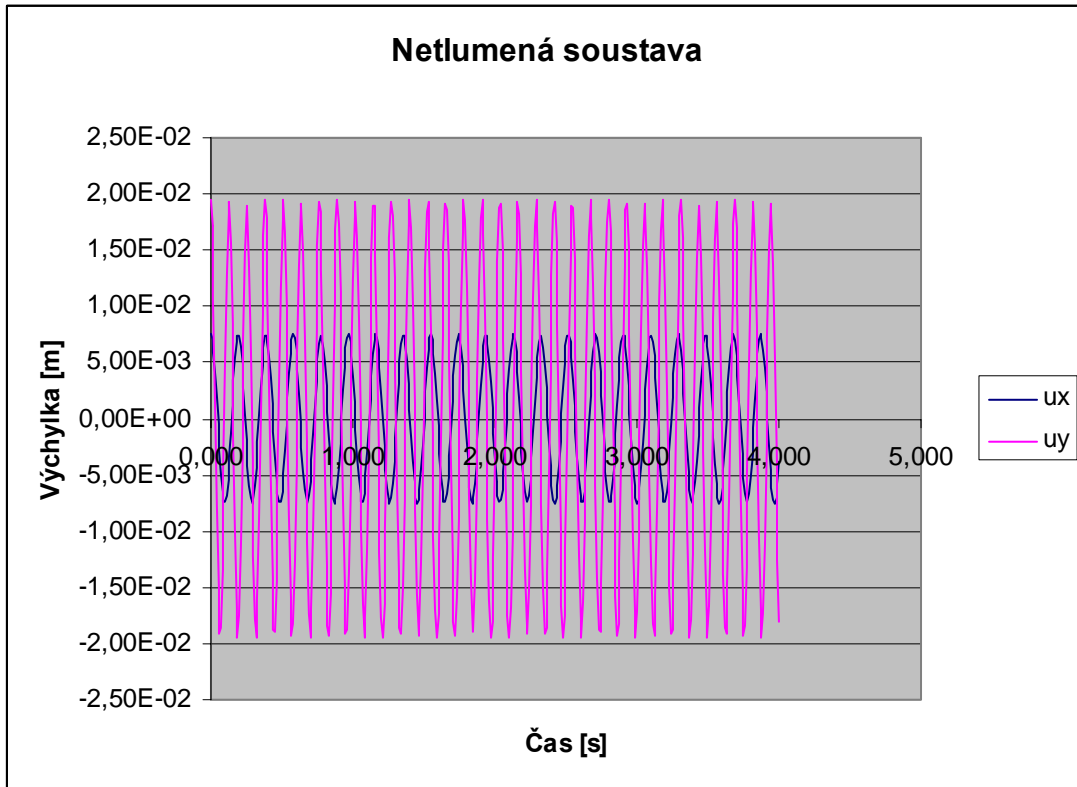
vlastní úhlová fr.

omega n_x   32,4570

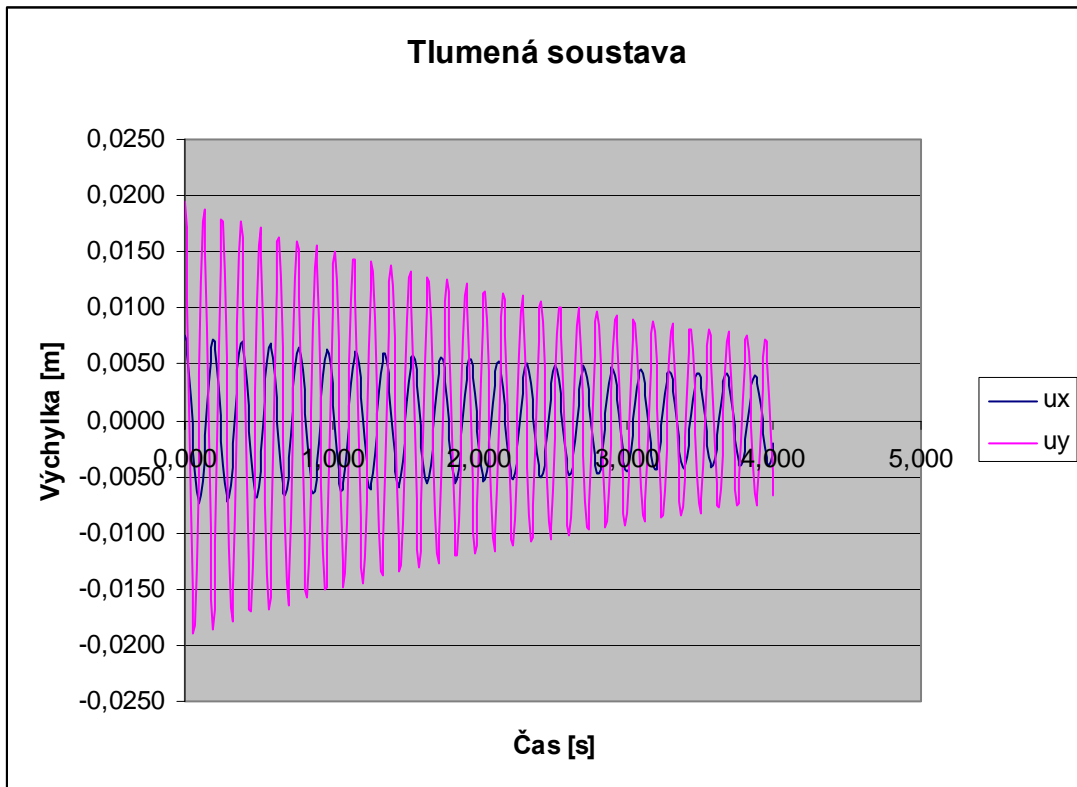
omega n_y   49,3849

Maximální vypočtené hodnoty

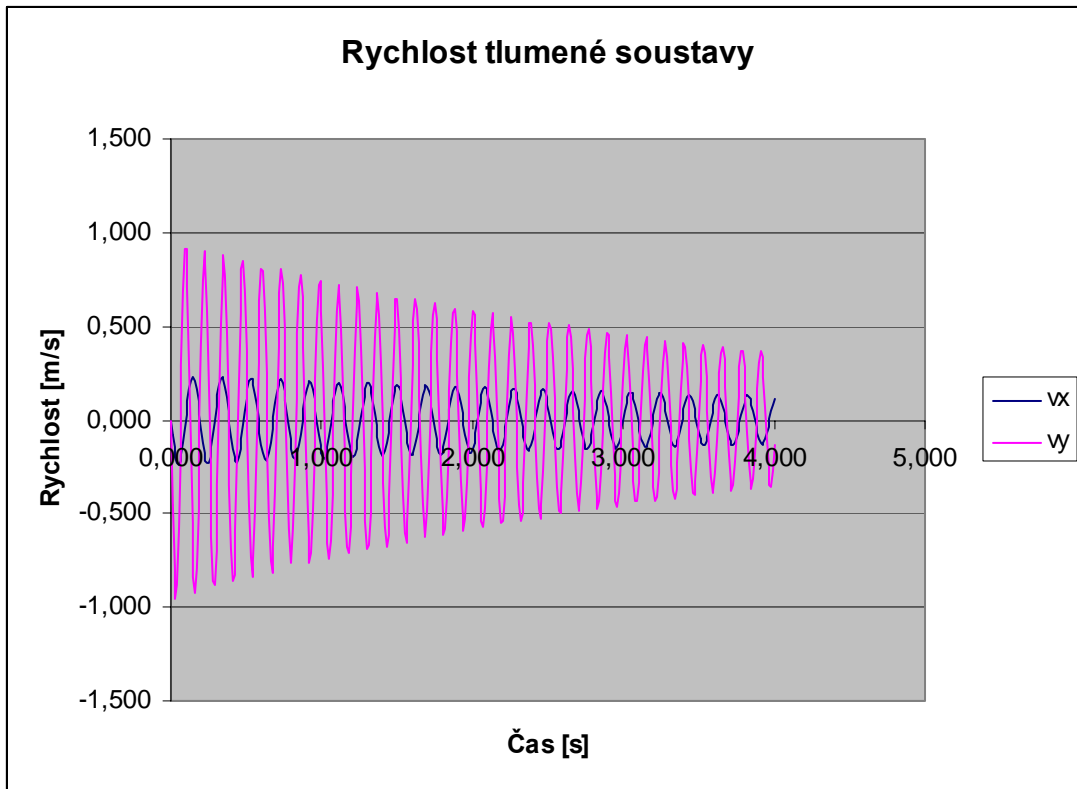
u _{xmax}	±0,0075 m
u _{ymax}	±0,0195 m
v _{xmax}	±0,242 m/s
v _{ymax}	±0,955 m/s
a _{xmax}	±7,901 m/s ²
a _{ymax}	±47,558 m/s ²

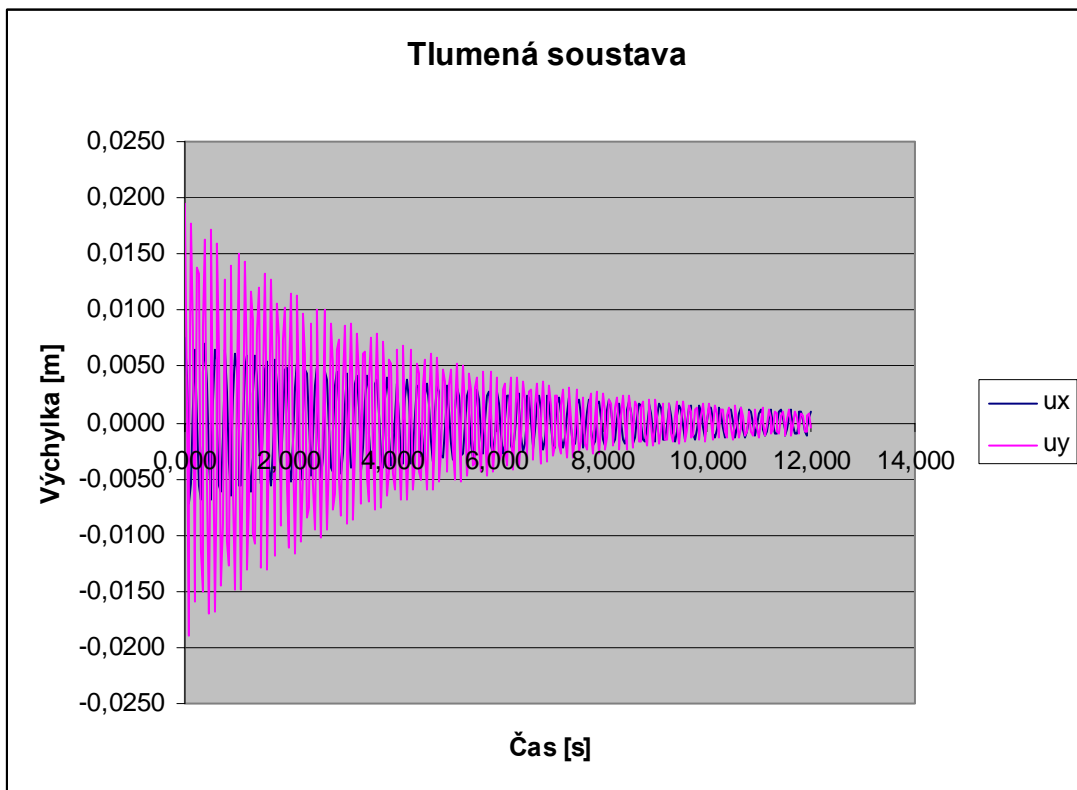
Obr. 1.1 – Výchylka netlumené soustavy

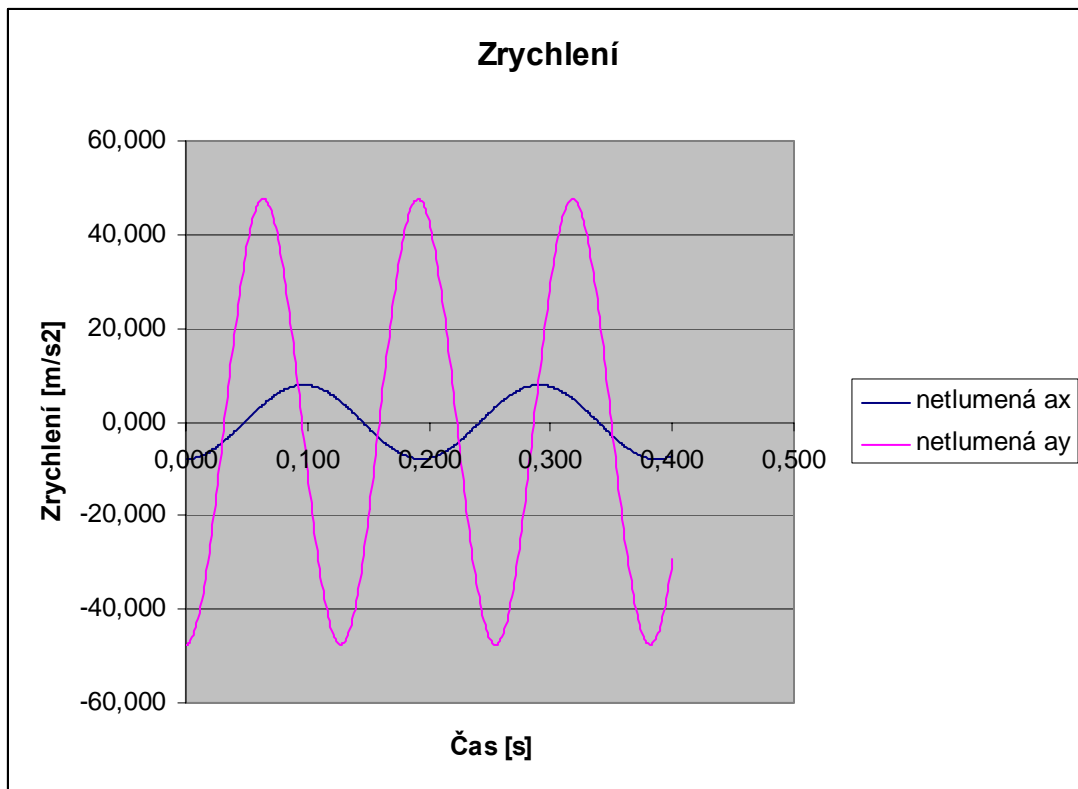
Obr. 1.2 – Výchylka tlumené soustavy

Obr. 1.3 – Rychlost tlumené soustavy

Obr. 1.4 – Výchylka tlumené soustavy ($t_{max} = 12$ s)

Obr. 1.5 – Zrychlení netlumené soustavy

2) **Konfigurace 2** - Uvolnění břemene $m = 3,2 \text{ t}$, při doplnění trvalé zátěže $M_d = 1,6 \text{ t}$ v konfiguraci jeřábu

1. vlastní přirozená frekvence

f_{nx} /Hz/ 4,46

2. vlastní přirozená frekvence

f_{ny} /Hz/ 4,50

POMĚRNÝ ÚTLUM

psi 0,005

počáteční posunutí		tuhosti		hmoty	
U _{x0}	0,0107	k _x	4933333,33	M1	3905
U _{y0}	0,0279	k _y	1897435,90	M2	778
				M_d	1600

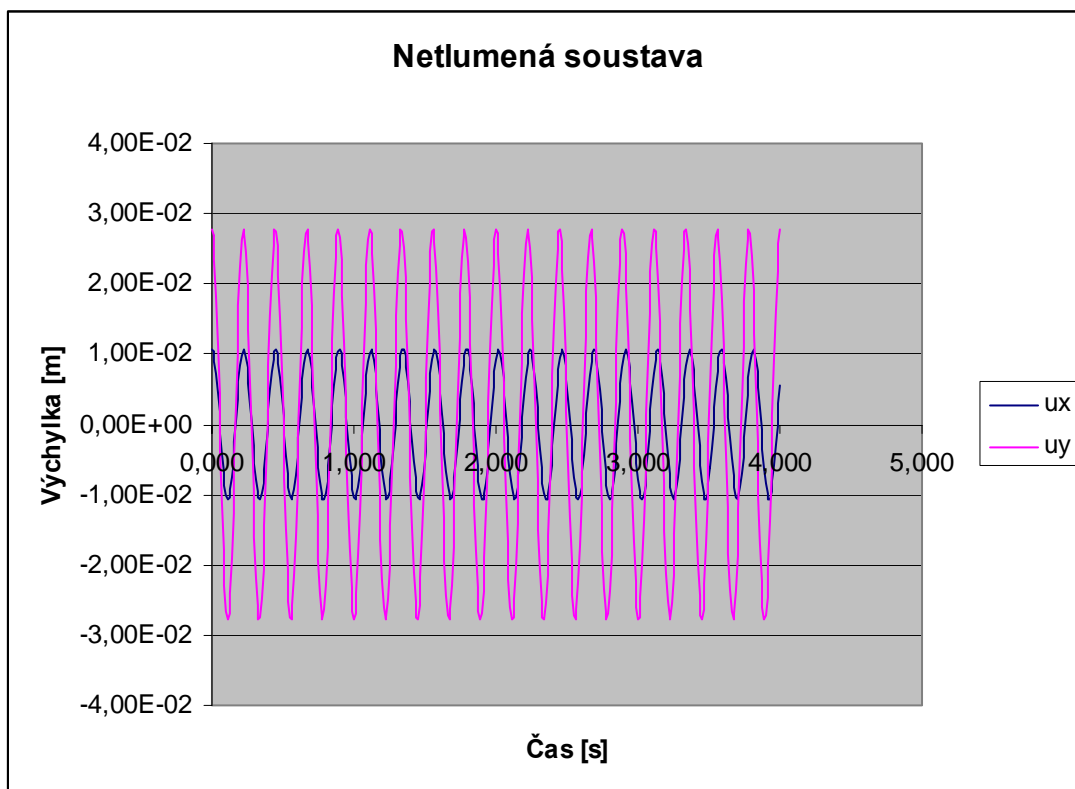
vlastní úhlová fr.

omega _{nx} 28,021

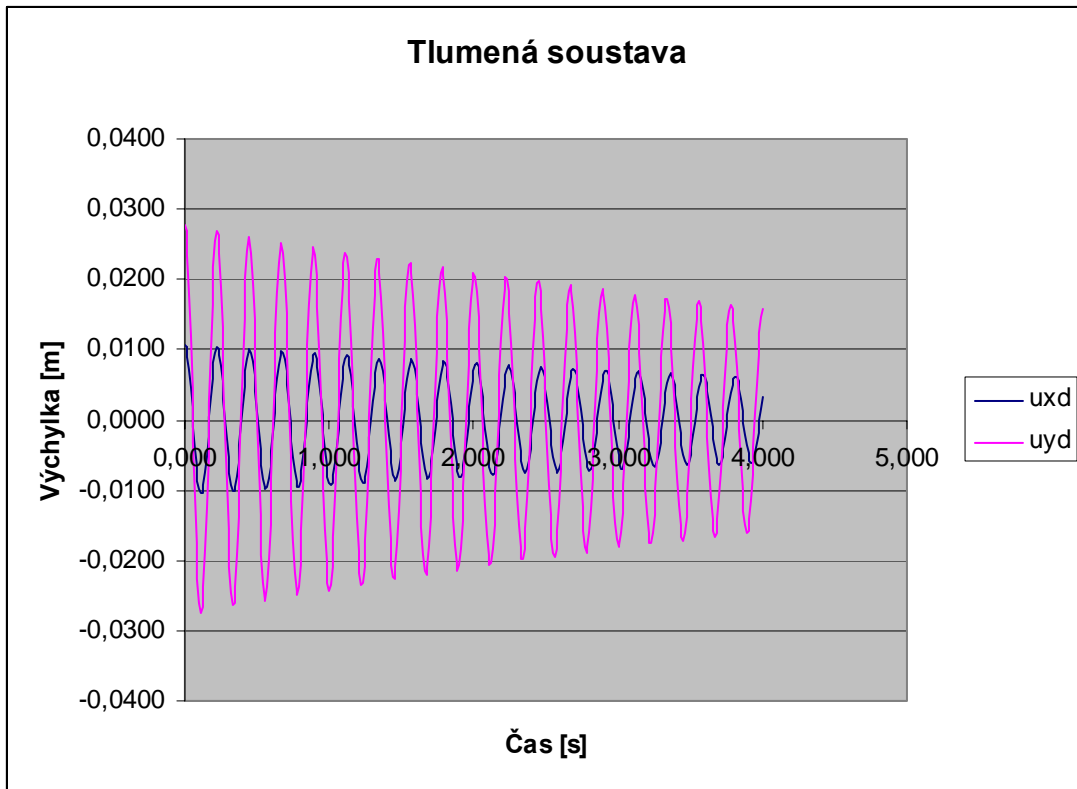
omega _{ny} 28,247

Maximální vypočtené hodnoty

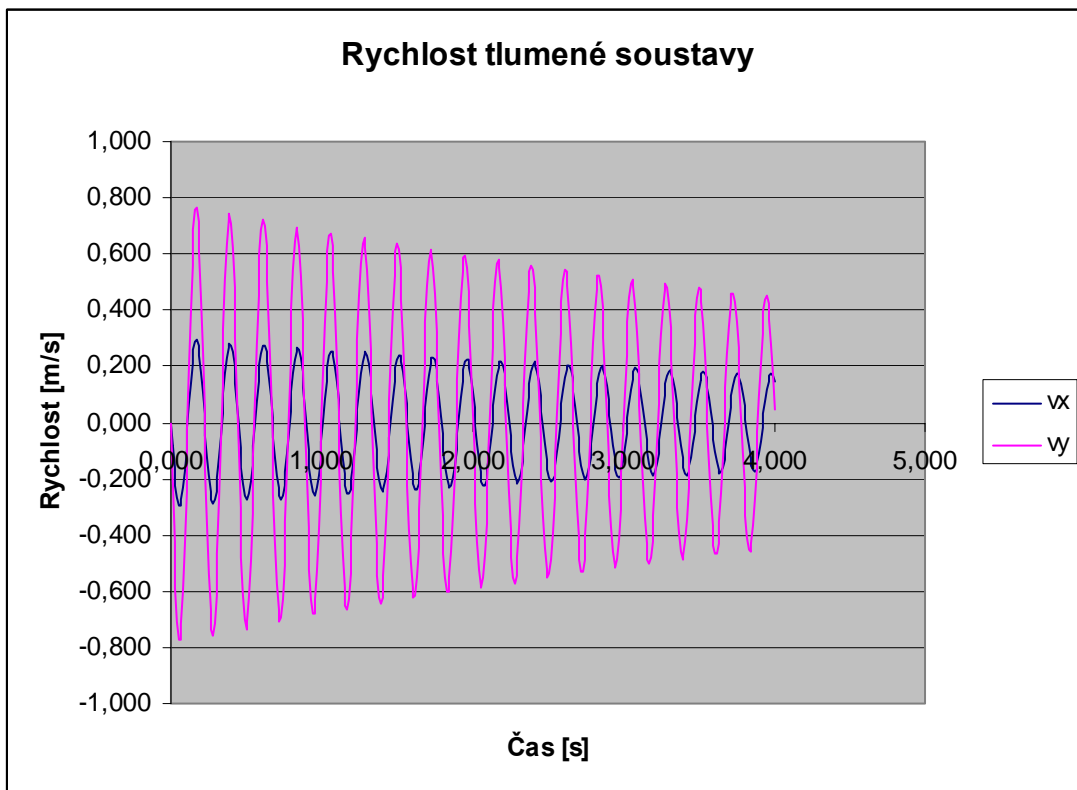
u _{xmax}	±0,0107	m
u _{ymax}	±0,0279	m
v _{xmax}	±0,297	m/s
v _{ymax}	±0,782	m/s
a _{xmax}	±8,402	m/s ²
a _{ymax}	±22,262	m/s ²

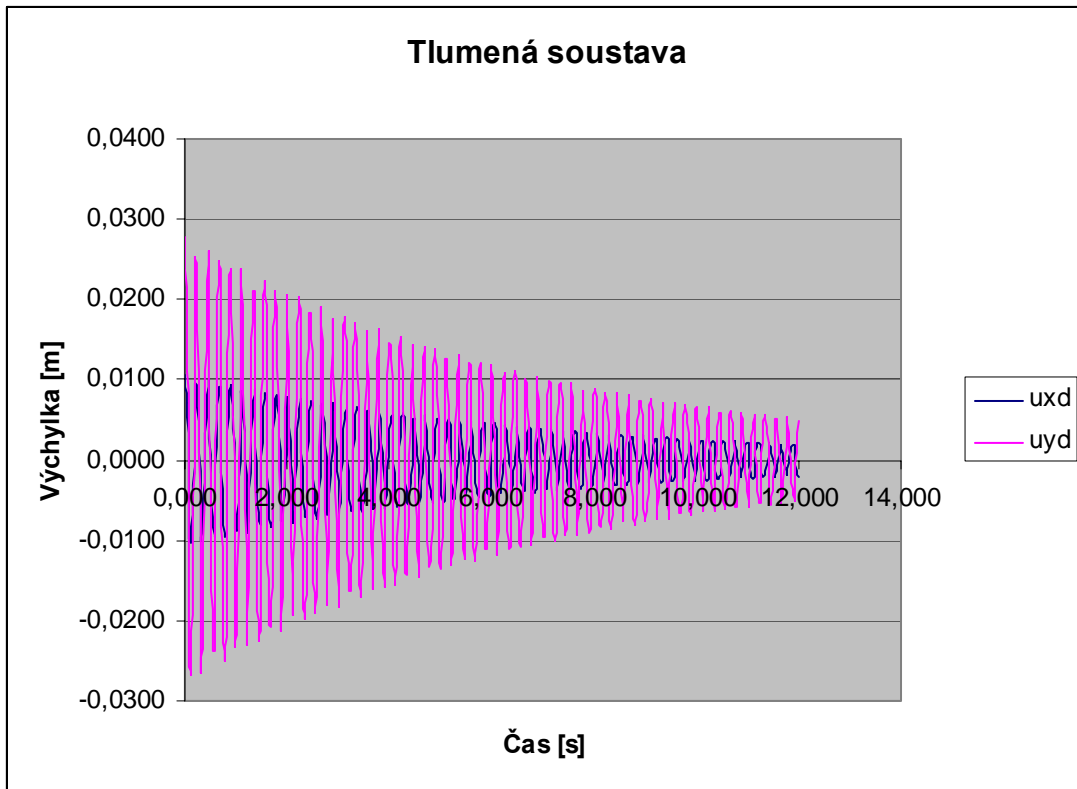
Obr. 2.1 – Výchylka netlumené soustavy

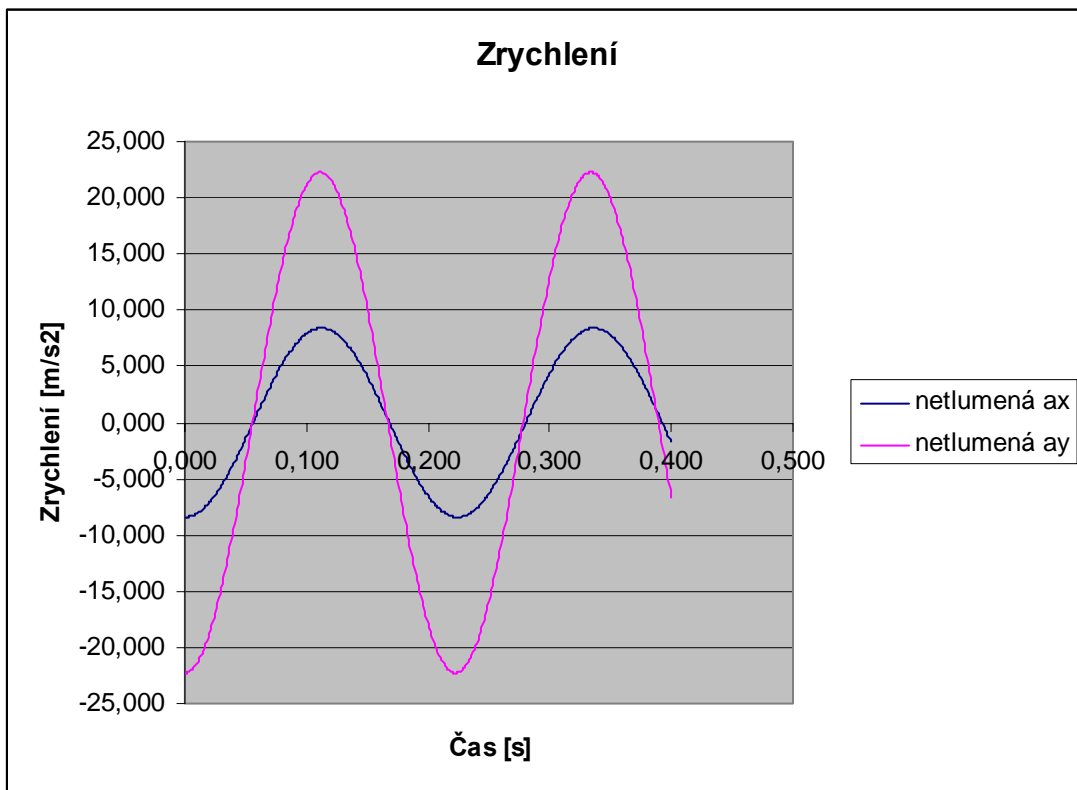
Obr. 2.2 – Výchylka tlumené soustavy

Obr. 2.3 – Rychlost tlumené soustavy

Obr. 2.4 – Výchylka tlumené soustavy ($t_{\max} = 12 \text{ s}$)

Obr. 2.5 – Zrychlení netlumené soustavy

3) Odezva kladnice zavěšené na řetězu

vlastní přirozená frekvence

f n /Hz/ 327

počáteční posunutí

Uy0

1,89E-04

tuhost

ky

1,69E+08

hmota

M1

40

vlastní úhlová frekvence

omega nx

2055

Extrémní vypočtené hodnoty – délka závěsu L = 1,0 m

uymin 1,89E-04 m

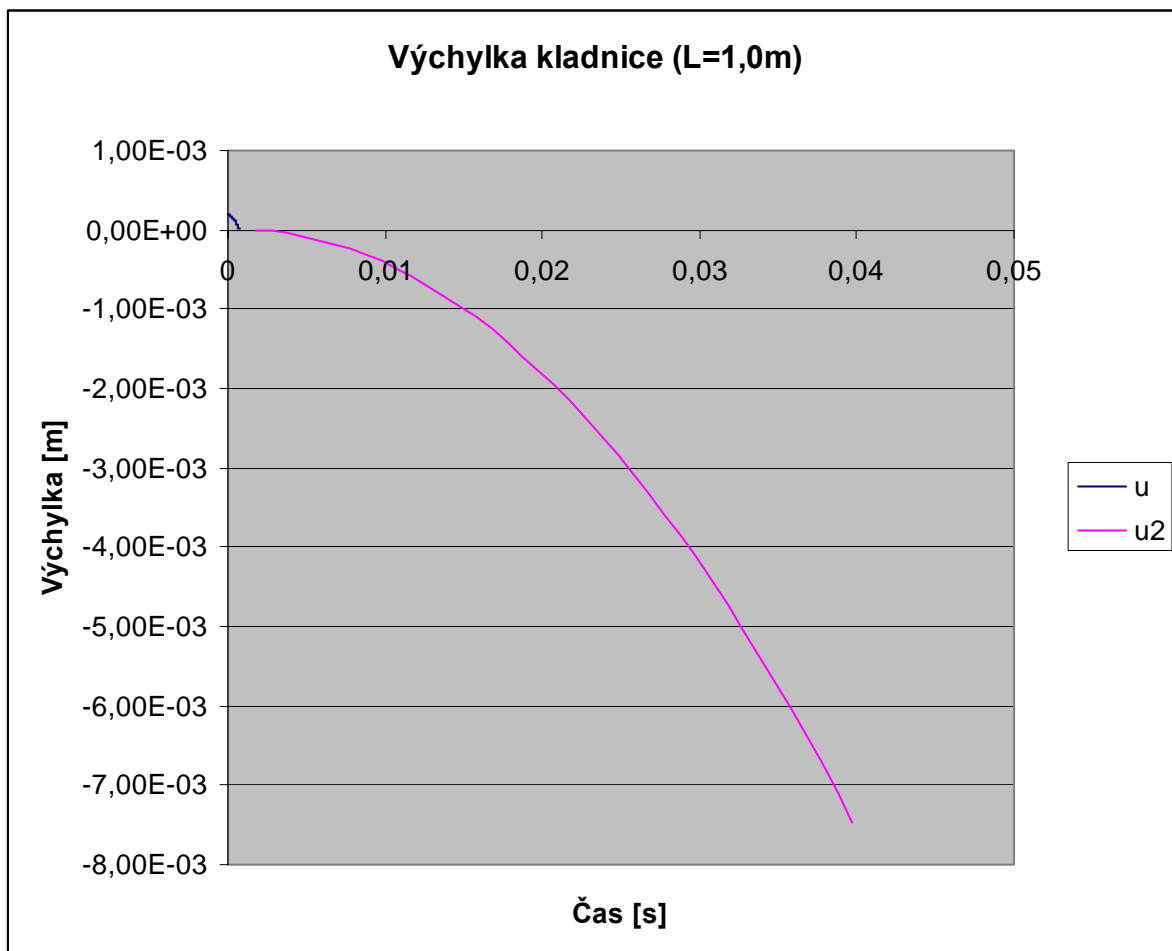
uymax -7,46E-03 m

vymax ±0,297 m/s

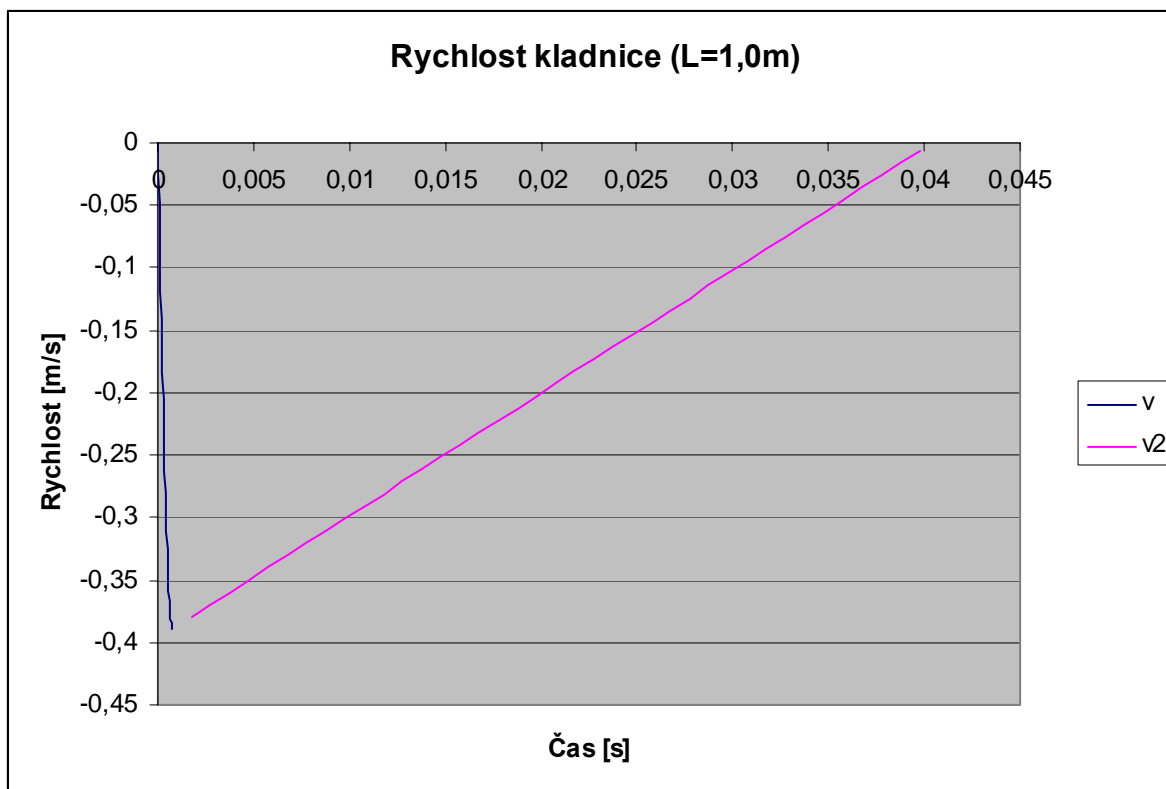
aymax ±0,782 m/s

Výška vymrštění při různých délkách závěsu

L [m]	u2 [m]
1,0	0,00746
3,0	0,02270
6,0	0,04520

Obr. 3.1 – Výchylka kladnice při délce závěsu 1,0 m

Obr. 3.2 – Rychlost kladnice při délce závěsu 1,0 m

IV. Zhodnocení

Dokmit konstrukce jeřábu po shození břemena hmotnosti 3,2 t byl vypočten dle zadání objednatele pro 2 konfigurace. 3. konfigurace byla eliminována z důvodu neúčelnosti. Doba dokmitu konstrukce je dle Obr. 1.4 a 2.4 evidentně nižší pro první konfiguraci. Dodatečná hmota v konfiguraci č. 2 způsobí snížení vlastních frekvencí, za cenu větší amplitudy výchylky.

Odezva kladnice hmotnosti 40 kg na shození břemene je zobrazena na Obr. 3.1. Kladnice je při délce závěšení 1,0 m pod výložníkem po uvolnění břemene vlivem smrštění závěsného řetězu vymrštěna do výšky max. 7,5 mm. Vlivem tření v řetězu jsou rázy na kladnici rychle zatlumeny.

Dokmit konstrukce bude posouzen objednatelem dle požadovaných hodnot v závislosti na aplikaci.

V Praze 17. února 2006

Ing. Václav Losík